

(DỰ THẢO)

BẢN ĐÁNH GIÁ THỦ TỤC HÀNH CHÍNH

Dự thảo Nghị định quy định thẩm quyền, trình tự, thủ tục, hồ sơ lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch khảo cổ; quy hoạch, dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh; dự án đầu tư, xây dựng công trình, sửa chữa, cải tạo, xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm trong, nằm ngoài khu vực bảo vệ di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh; dự án đầu tư xây dựng, cải tạo, nâng cấp công trình kiến trúc hạ tầng kỹ thuật và trưng bày bảo tàng công lập

(Bản gửi Bộ Tư pháp thẩm định)

Thực hiện quy định tại Nghị định số 63/2010/NĐ-CP ngày 08/6/2010 của Chính phủ về kiểm soát thủ tục hành chính (TTHC), Nghị định số 48/2013/NĐ-CP ngày 14/5/2013 sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định liên quan đến kiểm soát thủ tục hành chính, Nghị định số 92/2017/NĐ-CP ngày 07/8/2017 sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định liên quan đến kiểm soát thủ tục hành chính và Thông tư số 03/2022/TT-BTP ngày 10/02/2022 của Bộ Tư pháp hướng dẫn việc đánh giá tác động của thủ tục hành chính và rà soát, đánh giá thủ tục hành chính, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch báo cáo kết quả đánh giá tác động thủ tục hành chính tại dự thảo Nghị định quy định thẩm quyền, trình tự, thủ tục, hồ sơ lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch khảo cổ; quy hoạch, dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh; dự án đầu tư, xây dựng công trình, sửa chữa, cải tạo, xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm trong, nằm ngoài khu vực bảo vệ di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh; dự án đầu tư xây dựng, cải tạo, nâng cấp công trình kiến trúc hạ tầng kỹ thuật và trưng bày bảo tàng công lập (sau đây gọi chung là dự thảo Nghị định) như sau:

I. XÁC ĐỊNH VẤN ĐỀ TỔNG QUAN

Ngày 23/11/2024, tại Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV đã thông qua Luật Di sản văn hoá số 45/2024/QH15 (sau đây gọi là Luật Di sản văn hoá), có hiệu lực thi hành từ ngày 01/7/2025. Luật Di sản văn hoá gồm 09 chương, 95 điều, tăng 02 chương, 22 điều so với Luật hiện hành (07 chương, 74 điều), bám sát các mục tiêu, quan điểm, chính sách lớn được Quốc hội thông qua, thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước; đồng thời giải quyết những điểm nghẽn về thể chế, đồng bộ với hệ thống pháp luật hiện hành và tương thích với điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên trong quá trình tổ chức thực hiện hoạt động quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa.

Theo số liệu thống kê trên cả nước, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã xếp hạng trên 11.000 di tích cấp tỉnh, thành phố; Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã xếp hạng 3.635 di tích quốc gia và Thủ tướng Chính phủ đã xếp hạng 143 di tích quốc gia đặc biệt; UNESCO đã công nhận 08 di sản văn hoá tiêu biểu của Việt Nam là Di sản Văn hoá và Thiên nhiên Thế giới; đồng thời, có trên 40.000 di tích đã được kiểm kê theo quy định của Luật Di sản văn hóa. Trong thời gian qua, việc triển khai các quy định của pháp luật về quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích đã đáp ứng tốt yêu cầu thực tiễn, nâng cao hiệu quả quản lý và chất lượng chuyên môn của hoạt động tu bổ, tôn tạo, phục hồi di tích, góp phần phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của các địa phương, tạo công ăn việc làm cho người lao động nơi có di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh. Tuy nhiên, một số quy định của pháp luật còn chưa đầy đủ, trên thực tế tại nhiều di tích cư dân sinh sống ổn định từ lâu đời, có nhu cầu cải tạo, xây dựng nhà cửa. Nhưng do chưa có quy định cụ thể liên quan đến xây dựng nhà tại di tích, dẫn đến một số công trình nhà ở chưa đảm bảo về mặt thẩm mỹ, chưa phù hợp với quy hoạch di tích, làm ảnh hưởng đến cảnh quan thiên nhiên, môi trường - sinh thái của di tích, yếu tố gốc cấu thành di tích di tích (các di tích trên địa bàn thành phố Hà Nội, Làng cổ Đường Lâm...). Vì vậy, để tạo hành lang pháp lý cho việc quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích, Nghị định bổ sung quy định lấy ý kiến về việc xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm trong, nằm ngoài khu vực bảo vệ di tích, là biện pháp cần thiết để giải quyết hài hoà mối quan hệ giữa bảo tồn và phát triển, cũng như đáp ứng nhu cầu cấp bách của người dân sinh sống ổn định, lâu dài trong các khu vực bảo vệ di tích. Đồng thời, Nghị định bổ sung, hoàn chỉnh các quy định về lập, thẩm định, phê duyệt Quy hoạch khảo cổ; Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích; dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích trên cơ sở kế thừa các quy định tại các Nghị định số 166/2018/NĐ-CP ngày 25/12/2018, Nghị định số 98/2010/NĐ-CP ngày 21/9/2010 của Chính phủ...

Do vậy, xây dựng Nghị định là hết sức cần thiết để bắt kịp sự vận động và biến chuyển của xã hội, điều chỉnh, cụ thể hóa được những vấn đề còn vướng mắc, tạo hành lang pháp lý thuận lợi nhất cho các hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa của dân tộc, với mục tiêu như:

- Thể chế hóa đầy đủ các quy định của Luật Di sản văn hoá năm 2024 để hoàn thiện hành lang pháp lý về di sản văn hóa đảm bảo yêu cầu về sự đồng bộ, thống nhất trong hệ thống pháp luật và yêu cầu mới phát sinh trong thực tiễn;

- Khắc phục những bất cập của cơ chế chính sách để có hệ thống cơ chế, chính sách hoàn thiện nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý nhà nước về di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh và hoạt động bảo tàng trong bối cảnh hiện nay.

- Hoàn thiện các quy định về thẩm quyền, trình tự, thủ tục, hồ sơ lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch khảo cổ; quy hoạch, dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh; dự án đầu tư, xây dựng công trình, sửa chữa, cải tạo, xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm trong, nằm ngoài khu vực

bảo vệ di tích lịch sử - văn hoá, danh lam thắng cảnh, qua đó, tạo điều kiện thuận lợi cho tổ chức, cá nhân phát huy tốt vai trò trách nhiệm để tích cực tham gia vào hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di tích.

- Hoàn thiện các quy định về thẩm quyền, trình tự, thủ tục, hồ sơ dự án đầu tư xây dựng, cải tạo, nâng cấp công trình kiến trúc hạ tầng kỹ thuật và trưng bày bảo tàng công lập, bảo đảm có hiệu lực đồng thời với thời điểm có hiệu lực của Luật Di sản văn hoá năm 2024 theo đúng quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật.

- Tạo cơ chế phù hợp để góp phần xử lý hài hòa mối quan hệ giữa bảo tồn di sản văn hóa và phát triển kinh tế - xã hội vì mục tiêu phát triển bền vững.

Để cụ thể hóa 02 nhóm chính sách trong dự thảo Nghị định thì việc quy định TTHC nhằm bảo đảm yêu cầu quản lý nhà nước, thực hiện các biện pháp có tính chất đặc thù phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của đất nước là rất cần thiết. Theo đó, dự thảo Nghị định dự kiến ban hành mới 01 TTHC mới, theo nguyên tắc sau:

- Đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước đối với lĩnh vực di tích.
- Bảo đảm quyền, nghĩa vụ và lợi ích hợp pháp của cá nhân, tổ chức.
- Đảm bảo đơn giản, công khai, minh bạch, hiệu quả.
- Thủ tục hành chính quy định trong dự thảo phải là biện pháp tối ưu trong các biện pháp có thể được thực hiện để bảo đảm yêu cầu quản lý nhà nước và bảo đảm quyền, nghĩa vụ và lợi ích hợp pháp của cá nhân, tổ chức trong lĩnh vực di tích.

II. ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG CỦA TỪNG THỦ TỤC HÀNH CHÍNH

1. Về các thủ tục hành chính dự kiến ban hành mới

Thủ tục hành chính dự kiến đưa ra trong nội dung dự thảo Nghị định, gồm:

Thủ tục lấy ý kiến về việc xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm ngoài khu vực bảo vệ di tích có khả năng tác động tiêu cực đến yếu tố gốc cấu thành di tích, cảnh quan văn hóa của di tích, di sản thế giới

a) Sự cần thiết của TTHC:

Luật Di sản văn hóa năm 2024 đã quy định lấy ý kiến của cơ quan nhà nước có thẩm quyền xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm ngoài khu vực bảo vệ di tích có khả năng tác động tiêu cực đến yếu tố gốc cấu thành di tích, cảnh quan văn hóa của di tích, di sản thế giới. Vì vậy, quy định này tại dự thảo Nghị định góp phần thể chế hoá các nội dung của Luật Di sản văn hoá năm 2024, qua đó hoàn thiện tạo hành lang pháp lý cho việc quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích, kịp thời phòng ngừa, ngăn chặn việc xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm ngoài khu vực bảo vệ di tích mà có khả năng tác động tiêu cực đến di tích, cảnh quan thiên nhiên, môi trường - sinh thái của di tích.

b) Tính hợp lý của TTHC:

Tên TTHC được xác định cụ thể, rõ ràng; đối tượng thực hiện và phạm vi áp dụng là tổ chức, cá nhân là chủ thể sở hữu hoặc được giao quản lý, sử dụng di tích trên phạm vi toàn quốc; cơ quan giải quyết được giao đúng thẩm quyền, phù hợp với yêu cầu thực tiễn công tác bảo vệ và phát huy giá trị di tích, đồng thời phù hợp với các quy định của pháp luật về di sản văn hóa và pháp luật khác có liên quan. Tính hợp lý của TTHC được đánh giá cụ thể tại Biểu mẫu số 02/ĐGTD-BHM Phụ lục I kèm theo.

c) Tính hợp pháp của TTHC:

Thủ tục lấy ý kiến về việc xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm ngoài khu vực bảo vệ di tích có khả năng tác động tiêu cực đến yếu tố gốc cấu thành di tích, cảnh quan văn hóa của di tích, di sản thế giới được quy định tại dự thảo Nghị định là đúng thẩm quyền, tương thích của nội dung chính sách trong đề nghị xây dựng Luật, bảo đảm tính thống nhất và phù hợp với các quy định chung của Hiến pháp, Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, các văn bản pháp luật có liên quan và Điều ước quốc tế, không có sự chồng chéo, mâu thuẫn. Tính hợp pháp của TTHC được đánh giá cụ thể tại Biểu mẫu số 02/ĐGTD-BHM Phụ lục I kèm theo.

d) Đánh giá chi phí tuân thủ của TTHC:

Dự thảo Nghị định đã quy định chi tiết trình tự, thủ tục, hồ sơ cho ý kiến về việc sửa chữa, cải tạo, xây dựng nhà ở riêng lẻ trong khu vực bảo vệ I và khu vực bảo vệ II của di tích, vì vậy, cơ quan chủ trì đã đánh giá chi phí tuân thủ TTHC này.

2. Về các thủ tục hành chính đang được quy định hiện hành nay tiếp tục được sửa đổi, bổ sung đưa vào dự thảo Nghị định: Không có.

3. Về các thủ tục hành chính đang được quy định hiện hành nay bãi bỏ không tiếp tục quy định trong dự thảo Luật Di sản văn hóa (sửa đổi): Không có.

III. LẤY Ý KIẾN

Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã gửi Bản đánh giá tác động của Thủ tục hành chính kèm theo dự thảo Nghị định để Bộ Tư pháp thẩm định theo quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 (đã được sửa đổi, bổ sung năm 2020) và Thông tư số 03/2022/TT-BTP ngày 10/02/2022 của Bộ trưởng Bộ Tư pháp hướng dẫn việc đánh giá tác động của TTHC trong lập đề nghị xây dựng văn bản QPPL và soạn thảo dự án, dự thảo văn bản QPPL./.